

מאורעות י"א ניסן תשל"ב

שנת השבעים להולדת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

לקראת יום הבהיר י"א ניסן, ובקשר עם ההתעוררות העולמית של אנ"ש ותלמידי התמימים, להשתתף בכל אתר ואתר בהקרנת הוידאו "פארברענגען עם הרבי" מהתוועדות י"א ניסן תשל"ב - מובאת בזאת סקירה מרתקת, שאינה אלא התוועדות חסידית חיה, מהנעשה והנשמע ב'בית חיינו', ובשאר קהילות אנ"ש - באותם ימים רוויי ההוד, ימי ההכנה לי"א ניסן - 'שנת השבעים'. האוירה המחשמלת, ששרתה בין כל החסידים, תוך עשיית הכנות מתאימות כ'מתנה לרבי' לקראת היום הגדול, כאשר גולת-הכותרת היא ההתוועדות הגדולה, בה, נוסף לכל הגילויים המופלאים שזכינו לראות, הורה הרבי על הקמת ה"ע"א מוסדות", מושג שהפך ל'נכסי צאן ברזל' במונחים של "דור השביעי"

מאת מנחם בן-יעקב

ה' חסיתי' - איך שרקדנו אז בפארברענגען, והיינו פשוט אויפגעלייגט. אה! את זה א"א לתאר! ...
אך כל נקדים את המאוחר...

הכנות ומתנות

כבר מתחילת השנה החלו המון החסידים בהכנות לקראת היום הנשגב, דבר שבא לידי ביטוי במחשבה על ה'מתנות' אותם הם יעניקו לרבי לכבוד היום. כל אחד מבלי יוצא מן הכלל, הילדים הקטנים שלמדו ב'חדר', התלמידים הצעירים בישיבות חב"ד בעולם כולו, הבחורים ב770, השלוחים הרבים הפזורים בכל מרחבי תבל, כולם הבינו שמדובר במשהו יוצא דופן לגמרי, והחלו לפעול בהתאם.

מספר ר' ישראל נח שי' וואגעל, שליח הרבי פאסטווייל, איווה:
"באותם ימים למדתי בחדר ליובאוויטש שבלונדון. הגם שהיינו אז ילדים קטנים לפני הבר מצוה,

אלו שזכו לשהות בבית חיינו באותו זמן, או שהיו 'בסוד העניינים' באותה תקופה מיוחדת, תקופת 'שנת השבעים', יעידו פה אחד:

אי אפשר לבטא את הרגשת החסידים באותה העת - אותם חדשים שקדמו ליום הבהיר י"א ניסן תשל"ב. תחושת הרוממות והיראה ששררה אצל החסידים, ובפרט אצל תלמידי התמימים, מחד, והשמחה העזה והבלתי-ניתנת לשיעור ש'סחפה' את כל המציאות היומיומית, מאידך ...

הריקוד הסוער שהתפרץ לו במוצאי שבת הגדול, ליל י"א ניסן תשל"ב, יום ההולדת השבעים של הרבי, ריקוד שנמשך כל הלילה - אינו אלא ביטוי סמלי של הרגשות העזים שחשו החסידים באותה עת.

את המצב-רוח המרומם ששרר אז מתאר אחד מאנ"ש: "כל אחד שבשם חסיד יכונה הי' "אויפגעהויבן מעל לקרקע"; כל אחד ממש! אני זוכר איך ששרנו אז את הניגון שהותאם לפסוק 'בך

ביידן פאָר דיין בעל-הבית'סטע און פאָר דער טאָכטער, און זאָלן זיי האָבן אַ געזונטן פסח און אַ געזונטן יאָהר.

ג', כ' ניסן, תשכ"ב:

שאלני: אם מסרתי השמורה.
אמרת: הן.

שאל: וואס הערט זיך?

אמרת: שהוטב קצת.

תפלת מנחה בשעה 3:15

מוצש"ק כ"ד ניסן, תשכ"ב:

במוצש"ק זה הי' יחידות.

ה', כ"ט ניסן, תשכ"ב:

נסע להאהל בשעה 2:00 לערך וחזר בשעה 6:00.

א', י"ח ניסן, תשכ"ב:

הרבנית שתליט"א אמר לי שכ"ק אד"ש בקש לא לשלוח טערמיס וכו'. וכן הי' כל ימי חוהמ"פ.

ב', י"ט ניסן, תשכ"ב:

בשעה 5:00 לערך בקשני כ"ק אד"ש ליכנס ולהוציא המכ'.
כשנכנסתי שאלני ע"ד בתנו חי' מושקא תחי'.

אמרת: שהרופא הי' היום עוה"פ ומצא לנכון לעשות עוד זריקת פעניסילין כי חושש לאינפעקשן חדש או להחזרה הישנה. ואח"כ אמרתי שגם יהודית תחי' אינה מרגישה א"ע בטוב, ונאנח: אָךְ!

וקרב להפייל ופתח אחת השיפלֶאָדן והוציא חבילה קטנה של מצה ופתחה והוציא ד' חתיכות (ב' גדולים קצת מב' האחרים) ואמר: נעם פאָר

ביום הולדת הרבי מובטחים שיצליחו

"... בהמצאנו ביום ההולדת של הרבי נ"ע, ומביטים בלוח ורואים שחלפה שנה נוספת מיום ההולדת בשנה שעברה, ושתי שנים מיום הולדת שלפני שנתיים קודמות וכו' - "תופסים את עצמינו" שיש להוסיף בפעולות הפצת התורה,

- ודרוש לכן לפעול כנ"ל לכל הפחות על שני יהודים, שאצלם יהי' לימוד נגלה דתורה יחד עם פנימיות התורה, ועד"ז גם בנוגע למוסדות תומכי תמימים - להרחיב הקיימים, ולייסד חדשים, וכיון שעומדים ביום הולדת הרבי נ"ע, מובטחים שכשיעסקו בכך כדבעי, יצליחו ביתר שאת וביתר עז".

(כ"ף מ"ח תש"מ)

לא הוצאנו את עצמינו מציבור כלל החסידים מלהשתתף גם אנו בהענקת המתנות לרבי. כמה חדשים לפני י"א ניסן, כבר התחלנו לשנן דפי גמרא יחד עם המלמד שלנו ר' בער'ל ע"ה לעווין, ולכבוד היום הגדול, גמרנו ללמוד 70 עמודים! מה מאד שמחנו כשבימים שלאחרי חג-הפסח התגלה לנו הפתעה נעימה... הרבי העניק תניא-כיס לכאן"א מהילדים שהשתתפו בלימוד, כשבתוכו מכתב כללי-פרטי לכל אחד מאתנו! גם לבני הכתה הנמוכה יותר, שהכינו גם הם 'מתנה' משלהם, שלח הרבי סידור לכל אחד, ובתוכו מכתב. אלא שבמכתב שצורף לתניא ה' כתוב, בין השאר, "וכמפורש בספר תניא זה, שיתבונן איך שהו' ניצב עליו וכו'..." ובמכתב שהקבל יחד עם הסידור ה' כתוב במקום זה "וכמפורש בסידור זה לפני אמירת מודה אני, שמיד בקומו משינתו יזכור את ה' העומד עליו..." (הסידור והתניא, יחד עם המכתבים, נשלחו לילדים מכל רחבי תבל. המכתבים נדפסו באג"ק חכ"ז אגרת י'תג-י'תד).

התמימים ב-770 לא נחו אף הם. א' הדברים שהחליטו הוא לקיים לימוד יומי בן שבעים דקות בכל יום אחרי הסדר, מתוך ה'לקוטי-שיחות' שיצאו לאור עד אז. הלימוד העיוני בתורת הרבי הוגבר, ועם הזמן הועלו שקו"ט ופלפול וכו' בין התלמידים. בשל כך, התחילו הת' להוציא עלון קטן עם הערותיהם, בפורמט צנוע ע"מ להפיצו בין כותלי ביהמ"ד, כבמה לישא ולדון בדברים. בסופו של דבר, הרבי גילה חיבה יתירה לענין, וכפי שיסופר לקמן.

דבר מתאים ביותר וגורם נח"ר

על המתנה שהכינו תלמידי ביהמ"ד 'אהלי תורה', מספר ר' יוסף יצחק איטקין ש', שליח כ"ק אדמו"ר בפייטסבורג, פנסיבלניה: "כמדומני, ה' זה בסביבות חודש טבת תשל"ב.

בתור בחורים צעירים, ישבנו יחד בפארברענגען והחלטנו שצריכים לעשות משהו - כהכנה/מתנה לרבי לקראת י"א ניסן. לבסוף הגענו למסקנא שכל אחד מאתנו ישנן 70 שיחות בע"פ, ובנוסף נסיים את לימוד כל המסכת בבא-קמא בע"פ. היות וכל אחד זוכה ליכנס ליחידות אצל הרבי בסמיכות ליום הולדתו, החלטנו שכשיגיע תורו של הבחור הבא מבני-כתתנו להיכנס, יכתוב לרבי בשם כולם ע"ד המתנה שמעניקים לכבוד י"א ניסן.

בהשגחה פרטית אני הייתי זה שה' צריך להתקבל ליחידות בזמן הקרוב, ואכן כתבתי בפתק שלי - בין הדברים - גם ע"ד המתנה של בני כתתי. לאחר שהגשתי את הפתק לרבי כנהוג, ענה ע"ז הרבי: "דאס וואס דו שרייבסט וועגן י"א ניסן, ס'איז א גלייכע זאך, און גורם נחת רוח, וממנו יראו וכן יעשו" (=זה שכתבת בנוגע ל"א ניסן, הרי זה דבר מתאים ביותר וגורם נח"ר, וממנו יראו וכן יעשו). אני זוכר שכשיצאתי מחדרו הק' וחזרתי על דברי הרבי להתלמידים המבוגרים שעמדו בחוץ, כולם התפעלו ביותר, והדברים הפיחו רוח-חיים מחודשת בכל ההכנות בקשר ל"א ניסן".

הרבי מעורר על מתנות

אם לא ה' מספיק ההכנות והמתנות שהכינו החסידים בתור 'אתערותא דלתתא' מצד עצמם, הרי שהדברים הגיעו לשיאן בהתוועדות של פורים, כבר בתוך ה'שלשים יום שלפני החג', כאשר באמצע אחת השיחות החל הרבי לומר בהפתעה:

"בנוגע לאלו השואלים ע"ד היום הולדת וכו', הרי שכאן המקום להעיר (בעיני) ולהאיר (באל"ף) שעליהם לקשר את זה עם ענין של הוספה בלימוד התורה, הן בנגלה דתורה והן בפנימיות התורה. ועל אף שלכאורה אינו מתאים לפרט ולבקש איזה סוג של מתנה רוצים לקבל, אעפ"כ, היות וכוונת הנותנים היא בודאי לגרום נח"ר אצל המקבל, הרי

שה' דבר נכון וטוב וישר וכו', שיקשרו א"ז עם הוספה בלימוד התורה".

בשבוע שלפני י"א ניסן, נכנס ר' דוד ש"י רסקין ליחידות ביחד עם בנו. הרבי פנה להבין ושאל: "וואס גיסטו מיר פאר א מתנה פאר מיין יום הולדת? (= איזה מתנה אתה נותן לי ליום הולדתי?). הילד ענה שהוא נותן 14 דפים גמרא. הרבי חיך וכתב את הדברים.

באותם הימים כתב החזן ר' משה ש' טלישבסקי לרבי שלקראת י"א ניסן הוא הכין ניגון על מלים מפרק ע"א שבתהלים. הרבי ענה לו שישיר את זה ונראה אם יתקבל...

[יש לציין ששך-הכל חוברו לקראת י"א ניסן ארבעה ניגונים על פסוקים מפרקו החדש של הרבי, פרק ע"א: ב' ה' חסיתי, כמופת הייתי, אבוא בגבורות, תרננה שפתי]

התוועדות י"א ניסן במשך השנים

כשהלך והתקרב היום המיוחל, נודע לצבור חסידים שהרבי יערוך התוועדות מיוחדות לכבוד י"א ניסן.

עצם העובדה שהרבי מתוועד עם החסידים בי"א ניסן ה' בה משום חדוש גדול. שהרי עד אז הייתה ההרגשה שכל עניינו של י"א ניסן הוא ענין פרטי של הרבי עצמו, ובאותה השנה, הרגישו כולם, שהרבי, בחסדו הגדול, רצה לזכות אותנו אף בזה ולשתפנו בשמחתו, שנוכל להעניק לו מתנות וכו'.

[בתור מאמר המוסגר יצוינו דברי הרבי בקשר לזה, מהתוועדות י"א ניסן תשמ"ה. הרבי הסביר את מטרת ההתוועדות, דלכאורה, כך שאל, זוהי חגיגתו של אדם פרטי ומדוע נאסף כאן קהל כה גדול. הרבי הסביר על כך באריכות, שה"כיסא" הוא גדול. בקשר לזה סיפר הרבי אודות דיין אחד שהיה בעל מידות גוף קטנות מאוד. ופעם, כששאלו אותו כיצד זה שאדם קטן כמוהו משמש בתפקיד כה חשוב, ענה הדיין, "אבער דער ביינקל איז גרויס"

(=אבל הכיסא עליו אני יושב גדול)...)

מה גם שיש לזכור כי בשנים עברו כמעט ולא התקיימו התוועדות בי"א ניסן בכלל. וכך ה' השתלשלות הדברים במשך השנים:

לכבוד י"א ניסן תשי"ב, יום ההולדת החמישים של הרבי, נכנסה קבוצה קטנה של חסידים - שנקבו בשמותיהם ברשימה מיוחדת - לחדרו הק' של הרבי, והרבי אמר בפניהם את המאמר ד"ה "אדנ' שפתי תפתח".

עשר שנים אחרי, ביום הולדתו השישים, שנת תשכ"ב, קיים הרבי התוועדות פתאומית לרגל היום. על אותו מעמד מספר ר' שלמה זרחי ש':

"אחת ההתוועדות שנחרתו בזכרוני מ"א ניסן, זהו הפארבריינגען של שנת תשכ"ב. היינו קבוצת תלמידים בכיתתו של הרב ר' יואל שיחי' כהן. למדנו באושען-פארקוויי ולפתע הגיע שמועה לזאל שתהיה התוועדות בלילה לרגל י"א ניסן. לא עבר זמן רב והזאל התרוקן כאשר כולנו ממהרים ל770".

הרבי פתח את ההתוועדות במאמר חז"ל הידוע "כל הנשמה תהלל י-ה, על כל נשימה ונשימה תהלל י-ה". באותה התוועדות, היה דבר פלא. במהלך ההתוועדות, הרבי אמר שני מאמרים. הראשון, ד"ה 'וידבר גו' אחרי מות', המיוסד על ד"ה זה הידוע דשנת תרמ"ט שנדפס בי"א ניסן תשכ"ב, והשני ד"ה 'גדול העונה אמן יותר מן המברך' - שה' כנראה בקשר לברכות שברכו את הרבי לרגל מלאות ששים שנה.

מאז לא התקיימה עוד התוועדות בי"א ניסן במשך כמה שנים. רק עם תחילת שנת השבעים, בי"א ניסן תשל"א - הרבי ירד להתוועד. בהתוועדות זו, מיד לאחר הניגון אמר הרבי את המאמר המפורסם ד"ה ביום עשתי עשר (הוגה לאח"ז ע"י הרבי ונדפס בקונטרס י"א ניסן תשמ"ט). שם מבאר הרבי בהרחבה אודות ה"פקח אחד" שמוותר על

כל הדרגות הרוחניות הגבוהות על מנת להיות קשור במלך בצורה אמיתית ולא ממוצעת. הקהל בהתוועדות היה מצומצם יחסית, כי ההתוועדות נערכה בהפתעה.

לאור זאת, ניתן רק לשער מה חוללה הבשורה הטובה על קיומה של התוועדות מתוכננת לרגל י"א ניסן תשל"ב, בכל קהילות אנ"ש ברחבי תבל. בימים הסמוכים ל"א ניסן, רבים מאנ"ש ארזו את מזוודותיהם ובאו מקרוב ומרחוק לבית חיינו, 7701 הי' מלא מפה אל פה.

ההתוועדות הראשונה בשבת

כאמור, י"א ניסן תשל"ב חל להיות במוצאי שבת קדש. בשבת הגדול, ערב י"א ניסן, התקיימה התוועדות. בשיחה הראשונה דיבר הרבי על הפסוק מהקאפיטל החדש "בך ה' חסיתי על אבושה לעולם", ואודות דברי המדרש ע"ז.

במשך הפארברענגען היו ב' מאמרים, הראשון הי' כעין שיחה - ד"ה 'למנצח לדוד להזכיר', פסוק מהקאפיטל שסיימו להגיד באותו יום. הרבי התחיל עם דברי המדרש על הפסוק: "משל למלך שהי' לו צאן וכעס עליהם גירש את הצאן והתיר את הדיר והעביר את הרועה, אחר זמן כנס הצאן ובנה את הדיר ולרועה לא הזכיר, אמר הרועה הרי הצאן מכונסות והדיר בנוי ואני איני נזכר. כך אמר דוד למעלה מן המזמור כי אלקים יושיע ציון ויבנה ערי יהודה הרי הדיר בנוי, וישבו שם וירשוה וזרע עבדיו ינחלוה ואוהבי שמו ישכנו בה, הרי הצאן מכונסות, ואני איני נזכר לכך אמר דוד למנצח לדוד להזכיר". ושאל הרבי, מדוע באמת לא הזכיר את הרועה? והסביר ע"פ תורת הבעש"ט (שאמר בג"ע ונמסר ע"י אדמו"ר נ"ע) עה"פ "קומי אורי כי בא אורח": "אתם נשיאי ישראל, וואס איר לייגט אוועק אייער תורה ועבודה בשביל טובת הרבים, וואס וועט זיין מיט אייך... [=שאתם מניחים את התורה והעבודה

שלכם בשביל טובת הרבים, מה יהיה איתכם?]. והמשיך הרבי לבאר שעפ"ז נמצא שישינו ענין הרועה איך שהוא קשור לצאנו - בני דורו, אשר דרגא זו ברועה אינה צריכה להזכרה; אבל ישנו גם את הרועה עצמו, שע"ז אמר הבעש"ט "וואס וועט זיין מיט אייך...", ואת זה צריך לעורר, "למנצח לדוד להזכיר...". והמשיך הרבי לבאר את הענין בעבודת האדם.

אח"כ אמר הרבי עוד מאמר (רגיל, עם ניגון וכו') ד"ה 'בעשור לחודש'. האמת היא, שתוכנו של מאמר זה, הוא זהה למאמר שאמר הרבי למחרת ד"ה 'ביום עשתי עשר'.

בהתוועדות זו ניגנו לראשונה את הניגון שעיבד הרב משה שי' טלישסקי על הפסוק "בך ה' חסיתי". מספר על כך ר' משה שי'.

"ניגון שמח ופנימי זה, זכור לי עוד מימי ילדותי, כאשר שמעתי אותו לראשונה מחסידים שהיו שרים אותו בבית הכנסת החב"ד בעת ההקפות. לקראת י"א ניסן, התאמתי לניגון את המלים מפרק התהילים של הרבי ושלחתי את התוצאה לרבי כדי לקבל את אישורו. הרבי נתן את האישור, והשיר ב"ה התקבל היטב בציבור.

הענקת תפילין בשקל אחד

לקראת סוף ההתוועדות אמר הרבי: "אזוי ווי מארגן איז דאך מיין טאג" [=היות ומחר הוא היום שלי] (בזכרון אחרים: "בנוגע צו מארגן, זונטאג וואס איז א יום חשוב לעצמו"), הנה, אלו שיקבלו על עצמם להניח תפילין, הנני נותן להם זוג תפילין כשרות, ואולם בכדי שלא יהי' נהמא דכסופא, מבקשים שהמקבל יתן שקל אחד, ובארצות הברית דולר אחד. ויקחו מהם את הכתובת וישתדלו שבעוד יומיים יהיו התפילין אצלם.

[יש לציין שנוהג זה חזר על עצמו בי"א ניסן בכמה שנים לאח"ז ג"כ.]

במאד, 'טעימה' מכך ניתן לחזות בוידאו שי"ל השנה ע"י חברת jem בשיתוף 'ועד תלמידי התמימים העולמי'.

770 היה עמוס מקיר לקיר, יותר מכמו שהי' אי פעם בשנים שלפנ"ז. כמו כן היו הרבה אנשים שלא מאנ"ש שהגיעו ליטול חלק בשמחת היום ולהשתתף בפארברענגען המיוחד. בין האורחים הרבים שהגיעו היה ניתן לזהות אנשים רבים מכובדים, ביניהם רבנים גדולים ואישי ציבור.

מיד בתחילת ההתוועדות, הסתמן דבר חדש, שביטא את הלך הרוחות ואת הרגשות הגועים של החסידים באותו הזמן:

באותם השנים, כשהרבי הי' נכנס לתפילות או להתוועדויות, הי' שורר באולם שקט מוחלט. אבל, בהתוועדות זו, החסידים לא יכלו להתאפק והניגון החדש "בך ה' חסיתי" פרץ מלבות המשתתפים בטבעיות ובהתלהבות גדולה, ואך טבעי שעם

במוצש"ק ליל י"א ניסן, לאחר שגמרו לחזור על השיחות של ש"ק, החלו אנ"ש בהתוועדויות חסידים. השמחה 'בערה' באוויר ללא כל הגבלות, וריקודי השמחה נמשכו עד שעות הבוקר המוקדמות! שמחה זו, הייתה כהמשך וכשיאה של התקופה המיוחדת, רוויית-ההוד, שקדמה ל"א ניסן - שנת השבעים.

למחרת, ביום ראשון, נסע הרבי לאהל בשעה 1:00 אחה"צ, וחזר ל-770 ב-6:30 בערב. קהל גדול של רוקדים עמדו אז בחוץ. החסידים המקומיים, לצד המון האורחים שבאו מכל קצווי תבל, נראו נתונים בעולם אחר לגמרי!

ההתוועדות הגדולה

כמובן שנקודת ה'שיא' וה'נשמה' של כל החגיגה היא ההתוועדות של הרבי - התוועדות שנת השבעים. ההתוועדות עצמה הייתה מיוחדת

כניסתו של הרבי לביהכ"ס המשיכו בשירה.

בשיחה הראשונה פתח הרבי בברכה ארוכה, ובסופה שרו החסידים את הניגון החדש בהתלהבות, כשכוסיותיהם הורמו לרבי לאמירת לחיים.

אין להסתכל על הפספורט

חלק הארי של ההתוועדות הוקדשו לדברי הפסוק "אדם לעמל יולד" ודרשות חז"ל בזה (ראה הנדפס בלקוטי-שיחות חלק ז' עמ' 235 ואילך; "שיחות-קודש" ה'תשל"ב ע' 96 ואילך). השיחות היו ארוכות ועשירות מאוד, בהם סלל הרבי בסגנון המיוחד לו ובבהירות מיוחדת את התפקיד שלשמו נברא האדם עלי אדמות, והמדריגות הגבוהות שניתנים להגיע על ידי זה, ועד שנעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית.

[יש לציין שגם ב'מכתב כללי' שכתב הרבי לקראת חג הפסח, הרבה הרבי להתעכב על הפסוק הנ"ל וביאורו]

דומה שכ"ז היה כעין 'ביאור' והסבר לשיחה שלאחרי המאמר, בו נתן רבינו להבין שאין הוא מתכוון לקחת חופש מעבודתו, ואדרבה.

לאחר אמירת המאמר, ד"ה ביום עשתי עשר, פתח רבינו בשיחה (נרשמה ע"פ סרט-הקלטה):

"בנוגע למה ששאלו שמכיוון ש"מי שנותנו בהם שבעים שנה", מה המקום לתכנן הפעולות לאחר מכן, לכאורה זהו הזמן לחשוב אודות מנוחה וכו' וכו', ענית, ראשית - לא צריך להסתכל על ה'פספורט' אלא יש להסתכל כיצד מרגישים, ומה שיותר נוגע כמה מהשנים היו "שנים קיימים" (הרי אין זה 'קונץ' שיהיה כתוב ב'פספורט' או בתעודת הלידה כמה וכמה שנים), יש לדעת שצריך להיות ה"בא בימים", כפי שמפרש בזה, שבאים עם כל הימים עד שלא חסר אפילו יומא חדא.

אעפ"כ הרי מנהג ישראל תורה הוא, ובפרט כדאיתא בחות-יאיר (סימן ע) ומובא בפרי-מגדים (סתמ"ד משבצות זהב סק"ט) וכו' וכו' בהנוגע לשבעים שנה, ששם הפירוש כפשוטו;

הרי שהמענה מה צריך לעשות לאחר מכן הוא: נאמר בפירוש תיכף בהמשך הפסוק - "ואם בגבורות", אשר מה שהיה בחלישות בכל השנים שלפני זה - ובשעה שעושים חשבון צדק הרי "ידע אינש בנפשי" - צריך אז להתחיל לעשות בהתגברות יתירה".

ע"א מוסדות

ואכן, בשיחה זו באה גולת הכותרת. רבינו אמר שמכיוון שישנו ענין הדורש תוקף מיוחד לביצועו, לכן חיכה לשעת הכושר בה תהיה "התעוררות מתאימה וגם התעוררות הניכרת בגלוי". וכעת מנצל הזדמנות זו לפנות ב"בקשה, הפצרה ותחינה" להקים במשך שנת השבעים ע"א מוסדות חדשים. רבינו עורר על כך בדברים נלהבים, ואף הבטיח - בתור "חבר אני לכל אשר יראון" - השתתפות של עשר אחוז מההוצאות, אשר שלא כרגיל - תינתן מראש, כדי שיוכלו להתחיל תיכף בהקמת המוסדות.

דרישה זו של הרבי גרמה לדריכות רבה בקרב המשתתפים, אך דומה, שאת התדהמה האמיתית חוו שלוחי הרבי, אנשי השדה. היתה זו הפתעה עצומה, ואתגר של ממש: להגיע להקמת שבעים-ואחת מוסדות חדשים תוך שנה אחת, בפרט בהתאם לה'שגות' של אותם ימים!

בהמשך, ערך הרבי סיום על מסכת פסחים. (הסיום הוגה ע"י הרבי ונדפס בהגדה של פסח עם הוספות. יש לציין שעשר שנים קודם לכן בהתוועדות י"א ניסן שנת הששים ערך הרבי גם אז סיום על מסכת פסחים).

בשלב זה של ההתוועדות, כפי שניתן לראות

אחד מתלמידי מוסדות חב"ד בעולם תניא או סידור, כשבפנים כל ספר הי' מודבק מכתב מיוחד מהרבי.

כמובן שמיד לאחר החג התחילו כל החסידים לעבוד במרץ על הקמת ע"א המוסדות. הרבי לא פסק מלעודד ולזרז בענין זה. בהתוועדות של ערב חג השבועות הזכיר הרבי עוד פעם את הקרן דע"א מוסדות, והבטיח השתתפות גבוהה בהוצאות של 'מחנות הקיץ', בין עשר לעשרים אחוזים מסך הוצאותיהם.

כשלושה חדשים לאחר ההכרזה על הקמת הע"א מוסדות, בהתוועדות של י"ג תמוז, עורר הרבי שוב על הקמת המוסדות, והורה שכל אלו שעדיין לא נכנסו לתוך הענין שיזדרזו ויעשו כן, וכן אלו שכבר פועלים, שישלחו דו"ח מהנעשה במשך שלשת החדשים האחרונים.

בהמשך לזה נשלח מהמזכירות מכתב עם הוראות להמתעסקים בהקמת ע"א מוסדות.

על פרטי השתלשלות הדברים, כבר נכתב בארוכה בכ"מ (ביניהם - במבוא לאג"ק חלק כז), וכאן נסתפק בציון עובדה אחת:

כאמור, תלמידי הת' ב-770 החלו להו"ל גליון מידי שבוע עם הערותיהם בלקו"ש, שהלכו ונתרבו מחמת התוספת לימוד שלקחו על עצמם בקשר עם י"א ניסן.

בחדשי הקיץ, כשנתקבצו להם כמות הגונה של הערות, חשבו, חברי המערכת, לאסוף את ההערות המעולות ולהוציאם לאור בקובץ בפורמט נאה יותר, על מנת לזכות בזה ציבור רחב של קוראים. כשכתבו על כך לרבי, והכניסו גם טופס אחד של הקובץ, הרבי גילה חביבות לעניין, ואך הורה להם כמה הוראות בקשר לזה. לדוגמא: הרבי הקיף את שם הקובץ, הערות הת', וכתב: "לכאורה שולל השתתפות דכו"כ - ואולי להוסיף "ואנ"ש" (או כיו"ב)..." וכן עוד כמה הוראות (כפי שנדפסו

בידאו, הרב שמחה עלברג ע"ה מאגודת הרבנים דארה"ב, שהיה נוכח בהתוועדות, קם וניגש לרבי, וכנראה אמר לרבי שהוא חייב לעזוב ואינו יכול להישאר עוד. הרבי אמר לו שאם הוא ישאר עבור ה'הדרן', הוא יהי' מאד שמח, וזה שהמתינו מלהגיד אותו עד עכשיו הוא מפני שתחילה הי' נחוץ להציע את הדברים הנוגעים למעשה בפועל.

אח"כ אמר הרבי עוד שתי שיחות. באחת מהן קרא הרבי ללמוד ממסירות נפשם של היהודים העומדים מאחורי מסך הברזל, ובמיוחד בעניני חינוך. כמו"כ, דיבר הרבי שעה ארוכה אודות הגזירה של 'מיהו יהוד'.

לקראת סיום ההתוועדות שרו את ניגון ה'ד' בבית' ולאחריו 'ניע זשוריצ' כלאפצי', כשבאמצע השירה עמד הרבי מלוא קומתו ורקד על מקומו בהתלהבות.

מיד לפני צאתו, עורר הרבי אודות 'מבצע מצה שמורה' היות ונשארו עדיין ימים אחדים עד לחג, ובמילא יכולים עוד לפעול בענין גדולות ונצורות. כן הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה לפני שנפרדים ממסיבה זו, ע"מ להתקבץ עוד הפעם בקרוב עבור ענינים שמחים.

לערך בשעה 2:20 יצא הרבי מבית הכנסת, כשהוא מתחיל את הניגון "על אחת כו"כ".

קיץ תשל"ב

בכל ההתוועדויות שמ"א ניסן ועד לחודש אלול שבאותו השנה, המשיך הרבי לבאר פסוקים מהקאפיטל החדש, בכל התוועדות פסוק אחר (הדברים הוגהו ע"י הרבי אח"כ ונדפסו בהוספות ללקו"ש ח"ז).

במשך הקיץ המשיך הרבי בביצוע של כמה פעולות בהמשך ל"א ניסן.

כמוזכר לעיל, בשלהי חודש סיון העניק הרבי לכל

מאורעות י"א ניסן תשמ"ב

שנת השמונים להולדת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

בגבורות שמונים

"הרחב פיך ואמלאהו" (תהלים פא, יא).

"שלכן שיך מזמור זה למי שנכנס לשנת שמונים ואחת שלו, כי שמונים שנה מורה על שלימות הטבע וכו' כמ"ש ואם בגבורות שמונים שנה גו', וכשנכנסים להשנה שלאח"ז, ה"ז ענין של הרחבה והוספה על הגבלות הטבע, ולכן אומרים אז מזמור פ"א ובו הציווי (ונתינת כח) הרחב פיך... (לקו"ש ח"י עמוד 57)

מתקיימות תפילות החול. אחרי כל תפילה יצאו החסידים בריקודים של שירה נלהבת בפסוקים מתוך פרק פ"א שבתהלים.
לקראת שבת קודש הותקנה במה מוגבהת לרבי לתפלתו במקומו הקבוע, כפי שהיא קיימת בחודש תשרי, למען יוקל הדוחק של המוני האורחים הנדחקים לשורות הראשונות של הקהל כדי לזכות להעיק מבט ברבי בשעת תפלתו, באותן הזדמנויות בהן ניתן הדבר.

"מתנות"

כמעט כל קבוצה של אורחים המגיעה מארץ כשלה מביאה איתה "מתנה" רוחנית לרבי ליום הולדתו, אם בצורת פעולות ומפעלים שנעשו במקומה, להפצת תורה ויהדות, ואם בצורת ספרים או חוברות תורה. כמעט כל ישיבות חב"ד בכל רחבי תבל הוציאו לאור קובצי חידושי תורה, וכן גליונות מיוחדים של חוברות "הערות תמימים", שכל ישיבה מוציאה לאור, כמסגרת לדיון ופולפל בשיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א.

מגיעים

זכינו, למעלה מרבעה של יהודים, כ"י, לראות בעיני בשר - הרחבה והוספה על הגבלות הטבע, זכינו לראות כיצד ה' אלוקינו המעלנו מארץ מצרים שם יד ימינו, על בן-אדם אימץ לו.

זכינו גם לשומן רוחני ("שמונים") "חלב חטה" שמנה לחמו - והוא יתן מעדני מלך... שפע רב של עונג השביע לנפשנו.

היו אלה ימים גדולים, לרבות הלילות אשר כיום האירו, בחצר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שם התאספו אלפים רבים של יהודים מכל החוגים ומכל הסוגים ומכל הארצות לחגוג עם הרבי שליט"א את יום הולדתו השמונים לאוי"ש.

היו אלה ימים גדושי אירועים ושפע רוחני בלי מיצרים.

כבר ביום חמישי שבשבוע שלפני י"א ניסן (שחל ביום א' פ' שמיני), התרכז קהל גדול של אורחים בחצר הרבי. עד שגם את תפלות החול נאלצו לקיים באולם ביהכנ"ס הגדול, שבו מתקיימות תפלות השבת והחג, ולא בביהכנ"ס הרגיל שבו

הפשטות והצניעות וכו' - חשובה היא במידה שווה ממש, ועד שראויה היא להיחשב כאחד מ"ע"א המוסדות".

יחוס וירחם ה' עלינו, שנזכה שוב להתראות עם מלכנו, ועוד בי"א ניסן זה נעמוד כולנו יחד בפארברענגען של הרבי - התוועדות י"א ניסן תשע"ב.

(בעריכת החומר נעזרנו גם ב'מבוא' לאג"ק חלק כ"ז)

באג"ק חכ"ז עמ' תצח). אבל מה שהפתיע אותם במיוחד הי' שהרבי החשיב אותם למוסד רשמי, בכתבו "10% השתתפות מקרן הע' (כבשאר ע"א מוסדות)".

מאורע זה שימש כ'מוסד השכל' עבור תלמידי התמימים בבית-חיינו. בדעתם דימו, שהדבר שבאמת חשוב לרבי, הוא פעולותיהם רחבות-ההיקף של השלוחים ברחבי העולם. ובמענה זה, הראה הרבי שהוספה בלימוד התורה אצלם, בכל

מאיר לעולם כולו

"יום י"ב תמוז הוא יום הולדת כ"ק מו"ח אדמו"ר. שבו החלה עבודתו, שהיתה אח"כ "להאיר לששים רבוא כוכבים", לאפשר לכלל ישראל ("לכל אשר בשם ישראל יכונה" כפי הביטוי במכתבו לי"ב תמוז), וכל שכן - לחסידיו ומקושריו, לקיים תורה ומעשים טובים ולעשות את העולם כולו לדירה לו יתברך, אז - נתמלא הבית (דירת הבורא) כולו אורה. משום כך גדולה שמחת יום הולדת הרבי, ו"הימים האלה נזכרים ונעשים בכל שנה". זו שמחה לא רק בשביל אלו שזכו ונהנו מתורתו, כי אם "לכל אשר בשם ישראל יכונה", לפי שבלידתו החל להאיר לעולם כולו".

(י"ב תמוז תשכ"ב)